

ERDEI MAGYARÁG

Felelős szerkesztő:
Kádár Miklós

Független politikai napilap, megjelenik mindennap. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea, Piața Mihai Viteazul 4.

Ára 1 lej

V. évfolyam 30 sz.

1936 január 31.

Péntek

Békét közvetít a Vatikán

Mégis elrendelik az olajzárlatot Olaszország ellen. -- Kiujultak a harcok Keletafrikában: a négus a délifrontra tette át hadiszállását

Genf, január 29.

A nemzetközi érdeklődés központjába ismét a kőolajzárlat életbeléptetésének lehetősége lépett. Ezzel kapcsolatban olasz hivatalos helyen a sajtó képviselőinek olyan nyilatkozatot adtak, hogy az olasz kormány semmiképpen sem fogadja el a kőolajzárlatot és abban az esetben, ha ez mégis megtörténik, akkor olyan eszközökkel fog küzdeni ellene, amelyeket a helyzethez képest a legjobbaknak lát.

Ugyanakkor azonban új béketervek is felszínre kerülnek. A párisi Temps című lap azt írja, hogy a Vatikán elérkezettnek látja az időt, hogy ismét működésbe lépjen a béke érdekében. Bár az utóbbi időben a Szentzséket ért támadások miatt, december közepétől kezdve a Vatikán diplomáciai kara visszavonult minden tárgyalástól, azonban ez nem azt jelenti, mintha a Vatikán nem lenne hajlandó újabb közvetítő javaslatokat tenni.

Megbízható forrásból nyert érteslések szerint a négus főhadiszállását a déli hadszíntérre helyezte át. Az északi harctéren is megélénkült a hadi tevékenység.

Aszmara, január 29.

Badoglio marsall fogadta a sajtótudósítókat, akiknek nyilatkozott a tembien harckről. Előadta a hivatalos jelentések által már ismert részleteket, majd kiemelte, hogy az olaszok által épített utak jó állapotban vannak és így az abesszinek ama reménye, hogy az esők hasznavehetetlenné teszik ezeket és a közlekedést lehetetlenné teszik, — meghiúsult.

A Havas jelentése rámutat arra, hogy jöllehet az abesszin jelentések szerint Terbien és Makalle környékén az abesszin haderőknek sikereik voltak, a támadások nem érték el céljukat, és az olasz front első vonalának a tartalékkal való összeköttetése zavartalanul fennáll.

Ellentmondó jelentések a harcterekről

Róma, január 29.

Kapcsolatban Graziani tábornok sikerével rámutatnak arra, hogy az ellenséges erőket teljesen szétszórták és hadianyag, valamint élelmiszerellátási bázisukat elfoglalták. A tábornok annak lehetőségét igyekszik most megakadályozni, hogy Desta herceg segítséget kapjon. Azt hiszik, hogy — most már az északi frontra lehet küldeni az eddig a szomáliai harcvonalon operáló csapatokat, mert délen az olasz állások legyőzhetetlenek.

Aszmarai jelentés szerint érdekes, hogy Graziani tábornok csapatai elfoglalták Desta rasz rádióállomását is. Mivel a herceg csak január 20-án értesíthette erről az addisabebai főhadiszállást, az addig is küldött utasításokat Neghellibe anélkül, hogy tudta volna, hogy nem az abesszinekkel, hanem az olaszokkal beszél.

Rómából azt a külföldön terjesztett hírt, mely szerint a mondovi és torinói kaszárnnyakban lakó katonák fellázadtak volna kategorikusan cáfolják.

A szintén Párisban megjelenő Liberté című francia lap azt írja, hogy az abesszin hadsereg súlyos vereséget szenvedett minden vonalon. Desta herceget annyira megrendítette a súlyos vereség, amelyet szenvedett, hogy állítólag elhatározta magát arra, hogy kolostorba vonul. A 25.000 főnyi jól felfegyverzett katonából Desta hercegnek alig van fegyverforgató embere. Ugyancsak ez a lap jelenti Doloból, hogy az olasz műszaki csapatok megkezdték a Dolótól északra fekvő Nigelli városig terjedő 200 kilométeres utszakasz kikövezését.

Aszmara, január 29.

A hadihelyzet Boran tartományban nehezen áttekinthető. Az olasz csapatok Neghelliből erőlyes felderítő szolgálatot végeztek, miközben Doló felől egyre érkezik az élelmiszer és víz utánpótlás. Graziani tábornok csapatai lassan nyomulnak előre a

Dau-Farma folyó mentén. Az abesszinek 1000—2000 főnyi seregekkel intéznek ellentámadásokat az olasz csapatok ellen.

Desta herceg visszavonult csapatai a tavakmenti magaslatokon helyezkedtek el. Graziani tábornok tevékenységére a jelek szerint arra irányul, hogy a Dembara völgyében haladjon előre Addisz Abeba felé.

Milyen politikát követ az új francia kormány

Páris, január 29.

A francia sajtó élénken tárgyalja a francia kormány politikai irányzatát. Megállapítják, hogy a kormány tagjai politikai irányzatban lényegesen is különböznek egymástól. A Jour szerint, míg a mérsékelt Flandin külügyminiszter és Sarraut miniszterelnök békebarát és angol közeledést ke-

res, addig Paul Boncour tulzott szovjetbarát és ebben a pontban fognak az érdekek a francia kormányban összeütközni. Valószínűleg a kamarában kerül az első ütközetre sor, amikor is úgy Sarraut miniszterelnök mint Flandin külügyminiszter kérni fogja, hogy a kamara ne ratifikálja a szovjettel kötött katonai egyezményt.

Nagyjelentőségű tanácskozások Londonban

London, január 29.

Az angol király temetésére érkezett fejedelmek és államfők, valamint egyéb vezető politikusok még nem utaztak el Londonból és a mai nap folyamán több nagyfontosságú politikai kérdésben ülték össze a tanácskozásra. Ezek a tanácskozások alkalmat nyújtanak arra, hogy az egyes európai államok fejei és felelős vezetői részletesen megvitassák az aktuális nemzetközi kérdéseket.

Ugy hiszik, hogy a londoni megbeszélések sorsdöntő kérdések is szóba kerülnek elsősorban természetesen az olasz-abesszin háború ügye.

Páris, január 29.

A párisi lapok részletesen foglalkoznak azokkal a politikai tárgyalásokkal, amelyek Londonban V. György király temetésére odautazott diplomaták között folya-

matban vannak. A Matin rámutat Flandin és Eden hétfői tanácskozásának szíves jellegére. A megbeszélésen szóba kerültek a nemzetközi politika összes napirenden levő kérdései s ezekre vonatkozólag megállapították, hogy a két külügyminiszter véleményei azonosak. Az Oeuvre úgy tudja, hogy a nemzetközi kérdések alaposabb megvitatására a temetés után kerül sor. Franciaország szeretne tárgyalásokat kezdeni a Rajna-vidék semlegességének biztosítására. Londonban tanulmányozás alá veszik az olasz-abesszin viszályt kapcsolatos kérdéseket is, továbbá a tengerészeti problémákat.

Az angol király halála miatt felbeszakitott tengerészeti konferencia ma ismét egybegyűl. A mai tárgyaláson a fegyverkezési mennyiség csökkentéséről fognak tárgyalni.

A második nagy tombola 5. száma

10-12 százalékos béremelést kaptak az állami bányászok

Baia Mare, január 29. Jelentették, hogy az állami bányamunkások és a munkaadó üzemek között tárgyalások indultak meg abban az irányban, hogy az április elsején lejáratú kollektív szerződést újból megkötésük. A munkások béremelést kértek, az állandóan emelkedő piaci árakkal indokolván ezt és felemlítették azt is hogy az aranytermelés az utóbbi évek alatt 300 százalékkal emelkedett.

A bányagazgatóság elismerte a munkásság kérésének jogosságát s 10 százalé-

kos béremelésre tett indítványt. A munkásság képviselői ezt nem fogadták el, hanem 30 százalékos béremelési igényt terjesztettek elő. A közvetlen tárgyalások — mivel a kincstár nagyobb áldozatra nem volt hajlandó — eredmény nélkül végződtek s az ügynek Clujon volt folytatása. Itt sikerült megegyezniük s az állami bányák munkásai 10—12 százalékos béremelést kapnak. A határozatba a munkásság beenyugodott, így az végleges.

A német püspöki kar az új pogányság ellen

„Elérkezett az utolsó óra, amikor a mindent elpusztító kulturharc még elkerülhető”

Berlin, január 29.

A fuldai püspöki konferencia értelmében tegnap az összes német katolikus templomokban felolvasták a fuldai püspöki konferencián megfogalmazott pásztorlevelet, — mely figyelmezteti az államot, hogy elérkezett az utolsó óra, amikor egy mindent elpusztító kulturharc kitörése még elkerülhető.

Ha a kormány folytatja munkáját, — amellyel a hitetlenséget és a kételkedés szellemét igyekszik terjeszteni a hívők között és továbbra is eljuttatni a hívők és aty-

juk, a pápa között, úgy a kulturharc kitörése elkerülhetetlen lesz.

A pásztorlevél megállapítja, hogy az utóbbi időben a kormány tudtával, bejegyezésével, sőt támogatásával egyre több olyan nyomtatvány jelenik meg, amely az új pogányságot hirdeti.

A pásztorlevél felszólítja a hívőket, — hogy ne olvassák el ezeket a nyomtatványokat és ha vételre kínálják azokat, úgy utasítsák el maguktól az új pogányság árusítóit.

Zsirosszódát ivott egy oradeai szobafestő

Családi viszálykodás miatt fordult a férfiaknál szokatlan méreghez

Oradea január 29.

Kedden éjjel fél 12 körül a mentőket a Centrala ucca 38 számú házhoz hívták ki, ahol Zsáka Mihály 36 éves szobafestő és mázoló nagymennyiségű zsirosszódát ivott. A mentők pár percen belül a helyszínen termettek és az eszméletlenül fekvő iparost be szállították a kórházba.

Itt azonnal gyomormosást alkalmaztak de a roncsoló méreg ekkorára már súlyos rombolást vitt végbe a szerencsétlen ember szervezetében. Zsáka Mihály állapota ilyen

körülmények között aggodalomra ad okot. Eddig még nem is tért magához és így kihallgatni sem lehetett.

A szomszédok előadása szerint azonban a szobafestő rossz viszonyban élt feleségével és a házastársak között szinte napirenden volt a veszekedés. Valószínűnek tartják hogy ez a családi egyenetlenség keserítette el annyira a fiatal iparost, hogy az öngyilkosságnak ezt a férfiaknál szokatlan módját választotta.

Franciaország századik miniszterelnöke

Sarraut Albert francia miniszterelnököt (középen keménykalappal szemüveggel az Elysées palotából kijövet megröhanják az újságírók.

Kivágandó és összegyűjtendő

Igazoló szelvény.

Aki 30 szelvényt összegyűjt, az résztvehet az új februári tombolán

Január 27 — február 16

Másfél évre ítelték a budapesti feleséggyilkos ezredes

Budapest, január 29.

Két évvel ezelőtt, 1934 tavaszán Komjáthy István nyugalmazott magyar ezredes volt hadbiztos öt revolverlövéllyel megölte feleségét, Lörinczy Rózát. A házaspár évek hosszú során át a lehető legrosszabb viszonyban élt. A tanúk állítása szerint az asszony vajósággal zsarnokoskodott férje felett, aki számára külön kis padlásszobát rendeztetett be és a lakásba be se engedte hónapokon keresztül.

A férj természetesen gyakran tiltakozott emiatt a lehetetlen bánásmód miatt és sürün kerül heves veszekedésre a sor férj és feleség között, amelyekből azonban mindenkor a harcias asszony került ki győztesként. A gyilkosságot megelőzőleg is heves vita támadt az egymást meg nem értő házaspár között. A vita hevében a nyugalmazott ezredes revolvert rántott és megölte feleségét. A tett elkövetése után önként jelentkezett a rendőrségen, ahol lefartóztaták.

A budapesti büntetőtörvényszék a múlt év tavaszán tárgyalta az ügyet és Komjáthy felmentette a vád és annak következményei alól. Az ügyész felebbezése folytán az ügy a tábla elé került, amely tegnapi tárgyalásán megváltoztatta az elsőfoku ítéletet és Komjáthyt másfélévi börtönbüntetésre ítélte.

Kérje minden olvasónk az „Erdélyi Magyarország” 1936. évi naptárát a bizományostól. Ára 5 lei!

RÁDIÓMŰSOR

CSÜTÖRTÖK.

Bucuresti: 12,30: Lemezek. 13,15: Sport. 15,30: Lemezek. 14,15: Hírek. 14,30: Lemezek. 15: Hírek. 18: Előadás. 18,15: Constantinescu Jancu zenekara. 19: Előadás. 20: Hírek. 20,15: Anghel Viorica énekel. 20,35: Lemezek. 20,55: Műsorolvasás. 21,15: A filharmonikusok hangversenye. 23,45: Hírek külföldre. 23,55: Hírek.

Budapest: 7,45: Torna, utána hanglemezek. 11: Hírek. 11,20: Felolvasások. 12,10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 13: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 13,05: Az I. honvéderőlogozred zenekara. 13,30: Hírek. 14,15: Pontos időjelzés. 14,40: Zengő Singer Ibolyka hegedül. 15,40: Hírek. 17,10: Náday Pál előadása. 17,45: Pontos időjelzés. 18: Gazdasági előadás. 18,30: Jazz. 19: Komoróczy György dr. előadása. 19,30: Lugossy István tárogatózik. 19,55: Kowách Ernő modern magyar költők műveiből ad elő. 20,25: Az Opera ház előadásának ismertetése és 20,30: előadásnak közvetítése: Az álarcosbál. 21,30: Külgügyi negyedóra. 22,25: Hírek. 24: Cigányzene. 1,05: Hírek.

Legujabb HERMES vasuti

menetrend

nagy alakban 40 lei
kis alakban 16 leies

áron kapható

Pásztor Ede

papíráruházban, Piața Mihai Viteazul 4.

2 oldal — „ERDELYI MAGYARSÁG” 1936 január 31.

öt kémecet halálra, tizenhatot életfogytiglani kényszermunkára ítél a szovjetbiróság

Moszkva, január 29.

A khabarovski törvényszék előtt most folyt le annak a 21 embernek a bírópöze, akiket kémkedéssel vádoltak meg. Ismeretes olvasóink előtt, hogy ez előtt néhány hónappal gyanús elemek lopóztak át a mandzsiai szovjet határon. Ezeknek a személyeknek az volt a feladatuk, hogy kémleljék ki a Szovjet távolkeleti hadseregét, továbbá hogy bizonyos helyeken bombákat helyezzenek el. A tetteseket azonban a Szovjet hatóságok elfogták és nemcsak kempromittálós iratokat, hanem a bombákat is megtalálták náluk. Elmiatt állították őket vészörvényszék elé. A tárgyalás több napig tartott. Az első nap a vádlottakat hallgatták ki. Valamennyien bevallották, hogy kémkedési és robbantás céljal jöttek át a határon. Azonban megtagadták minden felvilágosítást arról, hogy melyik állam megbízásából kémkedtek. Azt mondták, hogy a Szovjet iránt érzett véghetetlen gyűlöletük késztette arra őket, amit el akartak követni.

A 21 vádott közül ötöt halálra ítélték, 16-ot pedig életfogytiglani kényszermunkára.

Árvizveszély, hóviharok Marokkóban

Marokkó, január 29.

Északafrikában már napok óta állandó esőzés volt. Ennek következtében Marokkó környékén árvizveszedelem támadt. Összesen helyiség közelében 10 ember a vízbefulladás. Ugyancsak heves esőzések és viharok híre érkezik az afrikai spanyol vidékekről is. Az Atlas hegységben pedig ami egészen szokatlanul dohog, hóviharok vannak. A hőmérséklet már eddig elérte a 80 centiméter magasságot. A Földközi tengeren ezen a részen is heves viharok vannak. A tengeri forgalom ezen a részen szünetel.

Kövel dobálták meg a bucuresti-satu-marei gyorsvonatot

Cluj, január 29.

Ismeretlen tettesek tegnap éjjel kövekkel támadták meg a Bucuresti-Satu Mare között közlekedő gyorsvonatot. Az egyik kő beletalált az egyik ablakba. Szerencsére az ablak mellett senki sem ült, mert a szerte-hulló üvegszilánkok könnyen halálra sebezhettek volna valakit. A kövekkel dobálók az éj homályában tovatűntek, mielőtt a legközelebbi állomásról nyomozók érkezhettek volna a tett színhelyére. Azt gondolják, hogy juhászgyermekek gonosz csínyéről van szó.

Nyelvcsatározás Hollandia és Belgium között

Amsterdam, január 29.

Hollandia és Belgium között eddig a diplomáciai levelezés francia nyelven folyt. Most a holland kormány elhatározta, hogy a jövőben Belgiummal csakis flammand nyelven leveleznek. Az indok az, hogy mivel Belgiumban is a francia nyelv mellett a flammand nyelv is hivatalos, tehát a diplomáciai szolgálatban levőknek valamennyien kell tudniuk a flammand nyelvet.

Dohányvágó gépért 50 ezer lej bírság

Carei, január 29.

vágó gépet találtak. A gazdák a monopol-lej pénzbírsággal sújtotta Doppelt Májer és Szabó Antal gazdálkodókat, akiknek a pincéjében a monopol-hivatal közgei dohányvágó gépet találtak. A gazdák a monopol-igazgatóság bírságát megfizetve a törvényszékhez.

Agyonlőtte szeretőjét egy fiatalember, mert az szakított vele

Calul, január 29.

Baimaclia községben tegnap szörnyű gyilkosság történt. Neculai Vladimir Ceta-albai legény Baimaclia községben teljesített szolgálatot. Itt megismerkedett egy Oacaculac Ecaterina nevű 22 éves leánnyal, akivel viszonya is lett azt ígérve a leánynak, hogy el fogja venni feleségül. A leány néhány héttel ezelőtt írt egy levelet a fiú szüleinek és információt kért. Megdöbbenve olvasta a választ, amely szerint Neculai Vladimirknak felesége és két kis gyermeke van.

A hírre a leány megszakított minden további érintkezést a leánnyal és kiadta útját. A leány azonban sehogy sem nyugodott beje és ezért tegnap este felkereste a leányt lakásán. Itt ismét veszekedés kezdődött amelynek hevében Neculai Vladimir ki rántotta revolverét és rálőtt a leányra, ak holtan esett össze. A gyilkosság után Neculai Vladimir önként megadta magát.

3. oldal "ERDELYI MAGYARSÁG" 1936 január 31.

Kettős szerelmi tragédia Botcsani közelében

Vitriolt öntött hűtlen szerelmese arcába egy leány, akinek szemeit viszont az áldozat testvére szurta ki

Botcsani, január 29.

Megdöböntő szerelmi dráma játszódott le Botcsani mellett Duruiutoara községben. Az áldozat egy legény, akinek az arcát öröklő időre elcsúfította a vitriol, a másik pedig az aki a vitriolt öntötte és kinek mind a két szemét kivájták.

Botcsani Katalin és Nicolae Joan legény között hosszabb idő óta szerelmi viszony volt. Egy idő óta azonban a legény egy másik leányra vetett szemet. Első szerelmét elkényezgette és emennek tette a szépet. Katalin erre véres bosszúra határozta el magát. Este lesbeállott az utcáson, ahol a legénynak el kellett ha adni, amikor szeretőjétől hazafelé tartott. Amikor látta azonban, hogy nem jön, a legény lakása felé ment. Az egyik szűk sátorban talákozott

hűtlen szerelmével és annak testvérel. Amikor közel ért hozzáuk közele a nő ki rántotta az üveget, amelyben vitriol volt és az egész üveg tartalmát a hűtlen szerető arcába öntötte, majd fu ásának eredt.

A legény azt kiabálta, hogy kivették a szemét. Ezzel testvére a merénylő leány után vetette magát, megfogta, kivette kését és mielőtt bárki is odaérkezett volna, a leány mindkét szemét kivágta. A borzalmas tett el követése után az odacsoporosuló embereket szítani kezdték, hogy ők meg a leányt. Természetesen a leánynak is akadnak védelmezői, úgy, hogy majdnem verekezésre került a sor a két tábor között. A csendőrtég vetett véget a vitának. A két szerelme kór házba vitték, míg Nicolai Dumitru letartóztatták.

Mi ujság Marghitán?

A erdélyi interimár bizottság tagjai között a vármegyei prefektus kinevezte Torok Mihály, Porcan Gábor ottani gazdák között.

Meghalt Knapp Lajos. Az egész városban nagy megrendüléssel vették tudomásul, hogy Knapp Lajos borkereskedő hirtelen elhunyt. Temetésén az egész város résztvett.

Abram községben vasárnap tartotta ezüstlakodalmát Lukács Sándor ottani földbirtokos. A jubiláló házaspárt Debreceni László ref. lelkész áldotta meg és megható ünnepi beszédet mondott.

Szabó Miklós abrami községi pénztárnok terjedelmes kérvényt nyújtott be a vármegyei prefektúrához, amelyben kérte, hogy vizsgálják felül az általa vezetett pénztárt, ugyanis többek avval vádolták a községben, hogy hűtlenül kezeli a község pénztárát.

Román színház jön. Értesülésünk szerint február 6-án Marghitán fognak játszani az oradeai román műkedvelő gárda tehetséges tagjai. Az előadást máris nagy érdeklődés előzi meg.

Aki mer az nyer című operett bemutatójára készülnek a helyi zsidó műkedvelők, az előadás iránt, amelyen a legjobb műkedvelők fognak szerepelni szokatlan érdeklődés nyilvánult meg.

Füredi Pál a Noar Hacioni oradeai chafuz telepének egyik vezetője a napokban Marghitán volt és a helyi cionista otthonban több előadást tartott. A tehetséges és sokoldalú, fiatal vezető előadásai nagy tet szést aratott.

Töltőtoll javításokat

minden márkához gyorsan és olcsón vállal

Pásztor Ede

papír és írószeráruháza

Álomkirálynő

— Társadalmi regény — 40

— Egyébként azt hiszem, hogy most már ugyis késő minden. Legjobb lesz, ha abbahagyja az egészsét!

A detektív még néhány biztató szót akart mondani, de a herceg elhárította. Elbocsátotta a detektívet és röviddel utána maga is eltávozott lakásáról.

A nagyhercegi palota nem volt messze a herceg szállásától és mivel a feje is fájt, gyalog indult utnak.

Néhány pillanatig kővémeredten bámultak egymásra. Először a nő nyerte vissza lélekjeleit és hirtelen elhatározással a tulso sarok felé menekült, ahol autója állott.

A herceg csak akkor eszmélt fel ismét, amikor a nő futását látta. Utanairamodott, de ekkor már Glóriának annyi előnye volt, hogy még üldözője előtt elérte a kocsit. Gyorsan az autóból ugrott és a szemfüles sofőr elérte a helyzetet, kérdés nélkül is azonnal rákapcsolt és vad száguldással iramodott tovább. A herceg ottmaradt a kocsiton és tehetetlenül bámult a tovarohanó autó után. A járókelők közül többen észrevették a különös jelenetet és mivel félt, hogy valaki felismeri, megfordult és gyorsan eltávozott a palota közeléből.

Egy ideig céltalanul bolyongott az utcákon. Az agyában ezerféle gondolat koválygott.

Mit jelent Glória hirtelen feltűnése és mint kereshetett a nagyhercegi palotában? Pillanatig sem kételkedett, hogy azért ment oda, hogy fenyegetését beváltsa. Ijedtsége és gyors menekülése is ezt tette valószínűvé.

Hosszas töprengés után végre elhatározta, hogy bizonyosságot szerez. A nagyhercegi palotába nem akart menni, elment hát Glóriához. Ismét csak a régi helyzet fogadta. A házmester annyit tudott, hogy Glória aznap reggel érkezett meg, átöltözött és azóta nem tért vissza. Valószínűleg ismét elutazott.

Amit hallott, csak megerősítette gyanúját. Clarisse tehát mindent tud. Tudja, ki volt a völgyénye, aki a nagyiekiség álarcával furakodott be hozzá. Tudja azt is, hogy csellel tette menyasszonyává és aljas módon a legérzékenyebb pontján fogta meg, apja iránti végtelen szeretetét használta ki.

A többi bűne napvilágra kerülését már nem is bánta annyira, mint azt, hogy Clarissét elvesztette. Most érezte csak igazán, hogy a meglett férfi utolsó fellángolásával mennyire rabja lett ennek a szelíd és bájos jeálynak.

Azt sejtette, hogy a nagyherceg gyalázatát már a lánya érdekében sem fogja dobrazni, de mindez nem vigasztalta Clarisse elvesztéséért.

Bolyongásában eljutott a Mä'er tó tulsó partjára és arra eszmélt, hogy már túljár a külvárosokon is. Visszafordult és betért egy kis csapszékbe, ahová egyszerű munkásemberek jártak ebédelni.

A csapszék vendégei csodálkozva néztek a közéjük csöppent előkelő külsőre, de nem zavarták töprengéseiben. Maga sem tudta meddig ült ott és csak akkor indult utnak, amikor szürkülni kezdett. Hogy az éjszakát hol töltötte, nem tudta volna megmondani és csak reggel felé vetődött haza.

Inasa megdöbbenően fogadta felült és teljesen elcsigázott gazdáját, de jól fegyverezett szolga volt és nem tett semmi megjegyzést. Csak annyit jelentett, hogy a nagyhercegi palotából többször érdeklődtek és sürgősen beszélni kívántak vele.

(Folyt. köv.)

4 oldal. "ERDELYI MAGYARSÁG"
1936 január 31.

15 millió dollár a németországi zsidók felsegélyezésére

A Zsidó Nemzeti Szövetség továbbra is fenntartja a németellenes bojkottot

Newyork, január 29.

A Missouri állambeli St. Louis városban a zsidó nemzeti szövetség ülést tartott, amelyen azt a módot vitatták meg, hogy miképpen lehetne segíteni a Németországból menekülni akaró zsidókon. Az angol delegátus, Sir Herbert Samuel bejelentette, hogy az Egyesült Államokban és Angliában élő zsidók 15 millió dollárt gyűjtenek össze, hogy 10.000 zsidónak lehetővé tegyék a Németországból való menekülést. Ugyanakkor

az angol delegátus azt a hirt cáfojta meg, mintha a Németországban élő zsidók elkobzott vagyonának ellenértékül elfogadnák a német kormánytól Németországban gyártott árukat.

A zsidószövetség ragaszkodik ahhoz, hogy a lefoglalt épületeket és egyéb ingatlanokat készpénzben fizessék ki, mert továbbra is fennmarad a bojkott Németország ellen, vagyis zsidó semmiképpen sem vásárolhat német árut.

Levegőbe repült egy butorgyár Boszniában

Ot munkás meghalt, egy haldoklik

Belgrad, január 29.

A boszniai Banya Lucában borzalmas robbanás történt, mely öt ember életét követelte áldozatul. A butorgyárban felrobbant egy gép, amelynek közelében hat ember állott. A 6 munkás közül öten olyan súlyos

sérülést szenvedtek, hogy pár óra múlva borzalmas kínok között kiszenvedtek. A hatodik életbenmaradásához sincs sok remény. A vizsgálat megindult annak megállapítására, hogy mi okozta a robbanást. Az anyagi kár is jelentékeny.

Abessziniából hazajött Erdélybe egy volt orosz haditogoly

A világháború első évében került togságba, onnan megszökött és Atrikába került, de a háború után visszamegy Abessziniába

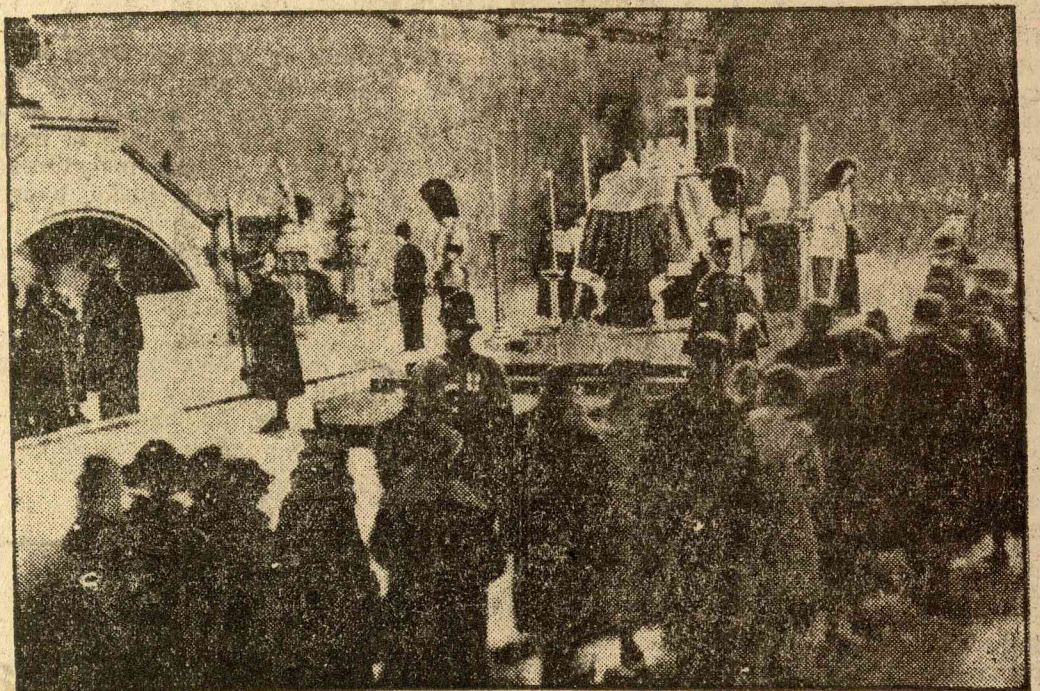
Sft. Gheorghe, január 29

Néhány nappal ezelőtt igen érdekes ember érkezett a Sft. Gheorghe mellett levő Covasna községbe. Nagy Gergely szabó, 20 évi orosz fogság után most tért vissza szülőfalujába. 1914-ben vonult be, azonnal az orosz frontra ment, ahol mindjárt az első harcokban elfogták az oroszok.

E beszéleéből kitűnik, hogy Nagy Gergely kevés ideig volt orosz fogságban, mert hihetetlen módon Szentpétervárról sikerült neki egy francia hivatalos delegációval, mint szolgalegény Franciaországba szöknie. Itt beállt az idegen légióba, ahol 5 évig szoi-

gált. Ezután Abessziniába ment, ahol Makaleban tartózkodott több mint 10 évig. Amikor az olasz-abesszin háború kitört, az abesszinek minden európaítól megvonták a működési engedélyt és így ő kénytelen volt elhagyni Abesszinia területét. Akkor gondolta meg, hogy hazajön Erdélybe és felkeresi rokonait.

Hazatérése után néhány nappal már meg is állapította, hogy itt nem tud elhelyezkedni, ezért elhatározta, hogy mielőtt az olasz-abesszin háború végetér, azonnal visszautazik Abessziniába, ahol egész életét le fogja élni.

London bucsuja halott uralkodójától

Óránként 18.000 ember vonult el György királynak a Westminster csarnokban fejtöltött ravatala előtt.

Lupu és Goga éles szóharca

Bucuresti, január 29.

A főváros összes templomaiban gyászsistentiszeletet tartottak V. György angol király emlékeztetére. Az egyik bucuresti templomban a véletlen folytán összecsalálkozott dr. Lupu a nemzeti parasztpárt egyik vezetője és Goga Octavian a nemzeti kereszténypárt elnöke.

A két politikus üdvözölte egymást a templomban. Amikor a gyászsistentiszeletnek vége volt, Goga és Lupu együtt jöttek ki a templomból és az uccán Lupu dr. felelősségre vonta Gogát a Mehedinti megyében lejátszódott választási incidensek miatt.

Goga a leghatározottabban tiltakozott: Lupu vádjai ellen és hangoztatta, hogy a választási összeütközések nem az ő tudjával történtek. Lupu azonban fenntartotta vádjait és a szóváltás mind hevesebbé vált a két politikus között. Már-már egész ember-

tömeg vette körül a két vezetőférfit, amikor jobbnak látták abbahagyni az uccai veszekedést és külön-külön autóból ülve eltávoztak a helyszínről.

A jassli nemzetipárti tagozat végrehajtó bizottsági ülésén Costachescu volt közoktatásiügyi miniszter a nemzeti kereszténypárt antiszemita propagandájáról beszélt. Costachescu felvetette a kérdést, honnan ered a cuzisták többmillió lejes alapja, mellyel romahamcsapatokat ruháznak fel és szállítanak Mehedintibe, ahol heteken keresztül tartják el őket. Costachescu szerint önkéntelenül is összefüggésbe kell hozni ezt az alapot azzal a propagandával, melyet Németország végig Közép-Európában és a Balkánon. Costachescu kijelentette, hogy az igazán román pártok meg fogják akadályozni a pángermán politika ügynökeit, hogy Romániában maguknak szerezze meg a hatalmat.

Nem szabad elfogultnak lennünk a reklámközleményekkel szemben

Tartozom ezzel a megállapítással, mert annak köszönhetem gyógyulásomat, hogy egy gyenge pillanatomban feladtam évtizedes elvem és újságban megjelent reklámközlemény alapján rendeltem gyógyszert. írja dr. B. L. cluji középiskolai tanár, 12 évig szenvedtem gyomor- és epebajban, később gyomorfekélyt és gyomorsúlyedést állapítottak meg nálam. Sok pénzt áldoztam kezelésemre, bejártam számos bel- és külföldi fürdőt, azonban a javulás mindig csak rövid ideig tartott. Többször olvastam a lapokban valami új amerikai csodanövényről, de évtizedes elvem az volt, hogy intelligens ember nem ülhet fel reklámközleményekre. Azonban egy jóbarátom — dacára annak, én lebeszéltem — megrendelte a „Gastro D“ gyógyszert és rövid idő alatt hallatlan javulás állott be nála. Szégyeltem magam, hogy fel kell adnom elveimet, azonban a gyógyulás vágya mindennél erősebb volt bennem és egyáltalán nem bántam meg, hogy én is megrendeltem a romániai vezérképviselőtől: Császár gyógyszertárt, Bucuresti, Calea Victoriei 124, 130 lej utánvéttel a Gastro D-t, mert most már biztosan érzem, hogy nemcsak átmeneti a javulás, hanem a végleges gyógyulás útján vagyok.

Tovább tartanak az egyiptomi zavargások

Egy rendőr meghalt, többen megsebesültek

Kairó, január 29.

Egyiptomban tovább folynak a zavargások. Az egyik közeli városban a rendőrség és a tömeg között összekerülőzésre került a sor. Többen megsebesültek, egy rendőr meg-

halt. A tömeg berontott a rendőrlégenység lakanyájába, ahol az egész lakanya berendezését összerombolta.

Kairóban és a többi egyiptomi egyetemi városban a diáksztrájk tovább tart, úgy — hogy az előadások szünetelnek.

Tovább sztrájkolnak a spanyol diákok

Madrid, január 29.

Spanyolországban az egyetemi hallgatók sztrájkba léptek. Emiatt az előadások az összes egyetemeken tovább szünetelnek.

Az exportnehézségek miatt

Esik a buza és kukorica ára

Bucuresti, január 29.

Bucuresti jelentés szerint az exportnehézségek következtében a kukorica ára a regáti piacokon vagonként 2000 lejfel esett.

A Dunán most vagonként 25.750 lej az ára. De nemcsak a kukorica ára lett olcsóbb, hanem a buzaé is, mert ugyancsak

hajóba rakva a 79 kg. (2—3 százalékos adalékos) buza ára 54—55 ezer lej vagononként, amibe azonban már az összes költségek bele vannak számítva. A jelentés szerint a buza ára a nagy felesleg miatt csökkent. Ugyanis már hetekkel ezelőtt megszűnt a buzaexport és ennek tulajdonítható a jelentékeny árcsökkenés.

Meghalt Vilmos excsászár volt sógora

Luxemburg, január 29.

Zubkoff Sándor, aki annak idején botrányos körülmények között feleségül vette Viktória hercegnőt, Vilmos német excsászár testvérét, 35 éves korában meghalt. Zubkoff az utóbbi időben a legnagyobb nyomorba jutott és szénrakodó munkás volt.

Három híres filmszínész szörnyű katasztrófája Szénné égtek a 95 kilométeres sebességgel robogó kigyulladt autóban

Páris, január 29.

Egy francia filmvállalat „Örvény szélén” címmel filmjét készített, amelynek főszerepeit Lamartine Edmond, a „Comedie Francaise” hősszerelmese, Sarah Brumarel, az állami színház drámai művésznője és Charles Webbe angol színész játszották. A felvételek egy részét Nizzában vették fel, majd a társaság Majorca sziget felé igyekezett. Egy Ramassier nevű segédrendező vállalkozott arra, hogy maga vezeti az autót amellyel a három főszereplő Nizzát elhagyta.

Amikor az autó 95 kilométeres gyorsasággal haladt, hirtelen kigyulladt és a lángok rohamosan terjedni kezdtek. Az autó vezetője fékezni akart, de elvesztette hidegvérét és egy árokba vitte az autót, amelynek benzintartálya felrobbant. A filmszínész hiába próbált menekülni, benne rekedtek a kocsiiban és szénné égtek mind a hárman. Ramassiernek sikerült az autóból li-

ugrania, de oly súlyos égési sebeket szenvedett, hogy felépüléséhez semmi remény.

Újabb házkutatások a Cagero-Gross ügyben

Bucuresti, január 29.

A Cagero ügyben folyó nyomozás során a vizsgálóbíró ma a Bazaltin építkezési és utkászító vállalatnál tartott házkutatást amelynek vezetője Selinger Aladár aki Davidoviciának — Gross vejének — sógora. A vizsgálóbíró több fontos iratot foglalt le, mivel pedig Selinger nem sikerült előkerítenie, úgy a lakásán, mint a vállalatnál lévő páncélszekrényt lepecsételték. Ugyancsak házkutatás volt Roth fővárosi ügyvédnél is. A sighthi városháza ma eljuttatta az ilfövi ügyészséghez azt a bizonyítványt, amely Gross román állampolgárságát igazolja.

Töltőtoll vásár

Garantált arany töltőtollak

már 100 leitől kezdve

Nagv választék, a legújabb szisztéma, minden változatban

Pásztor Ede

könyv, papír és írószer áruháza
Plaja Mihai Viteazul 4.

Időjárás

Fokozatosan élénkülő szél, Először déli, azután délnyugati később esetleg nyugati irányból. Növekedő felhőzet, sok helyen ködképződés. Egyes helyeken újabb esők. Az éjszakai hőmérséklet emelkedik, a nap-pali valószínűleg valamivel alacsonyabb lesz.

5 oldal. "ERDELYI MAGYARSÁG" 1936 január 31.

Egyelőre nem fizetik a januári nyugdíjakat

Tegnap érkezett haza Oradeára Popescu pénzügyi inspektor, aki a pénzügyminis-
teriumban vett részt az inspektorok érte-
kezésén. Az inspektor az újságírók előtt
újbol és nyomatékosan megerősítette, hogy

be kell adni az adóvallomásokat úgy a
hogyan azt egyik utóbbi számunkban
közöltük.

Popescu inspektor kijelentette, hogy a
pénzügyminis-teriumban elhatározták, hogy
az összes 1934. év előtti adókat lehet adó-
bonnal fizetni.

A nyugdíjakra vonatkozólag az inspek-
tor kijelentette, hogy még Bucurestiben se
fizették ki a januári nyugdíjakat úgy hogy
a jövő hét előtt aligha lehet számítani arra
hogy a nyugdíjak kiutalása megérkezik.

A múlt évi hátralékos nyugdíjakat
pedig csak akkor fizetik, ha előbb a janu-
ári nyugdíjakat kiegyenlítik.

Popescu inspektor egyébként értekez-
letre hívta össze a pénzügyigazgatóság ösz-
ses tisztviselőit. Valószínűleg az adóbeha-
tások megszigorítására is hozott utasítá-
sokat.

Veszedelemes besurranó- tolvaj a Iosia-telepen

Az állomáskörnyéki telepek utakat és közutakat kértek a polgármestertől

A Iosia-telepen néhány nap óta egy is-
meretlen fiatalember garázdálkodik. Lakás-
keresés vagy más ürügyek alatt bemegy a
házba, kikérdezi a lakókat és amikor meg-
tudja, hogy egyik vagy másik lakás üres,
oda betör. Tegnap például a 28. uca egyik
lakásába ment be és a gyermekek szemelát-
tára ellopta a tulajdonos ezüstóráját.

A rendőrség figyelmét felhívjuk vesze-
delmes tolvajra. A rendőrség munkáját min-
denesetre megnehezíti az a körülmény,
hogy bár több ízben kérték — a város nem
hajlandó megfelelő helyiséget rendelkezésre
bocsátani a Iosia telepi rendőr kirendeltség
jeljaira.

A Iosia telep lakóit ezuton is figyelmeztet-
jük, ha a fiatalember beállt lakáskere-

sés, vagy eladás ürügye alatt — adják át
a legközelebbi rendőrorosznak.

Az állomáskörnyéki telepek lakói nevé-
ben tegnap délelőtt 500 aláírással elátott
kérvényt adott át egy küldöttség — amit
Árvay Árpád, a Magyar Párt főtitkára
vezetett — dr Bleda polgármesternek. A
küldöttség az utak rendezését kérte a város
vezetőségétől. A Demetrovits telep számára
6 közutat, a Neufeld telep számára pedig
8 közutat kérnek mert ezeken a telepeken
még tűzveszedelem esetén sincs víz. A prof.
Bogner és a Cristophoro Colombo uccakon
olyan árkok vannak, hogy életveszélyessé
teszik a közlekedést. Dr Bleda polgármes-
ter a memorandumot átvette és tanulmányo-
zás céljából kiadta a mérnöki hivatal-
nak.

Valuta-per az ítélőtábla előtt

15 ezer lej pénzbüntetésre ítélték a volt Hermes-bank igazgatóját és 600 ezer lej értékű valutát koboztak el tőle

Érdekes valutaper tárgyalt tegnap az
ítélőtábla. 1933 október 25-én történt, hogy
a Hermes bank helyiségében Gergulescu, a
Banca Nationala e célra delegált tisztviselő
je Nemes és Ulieru komiszárok kíséretében
házkutatást tartott. A házkutatás ideje alatt
a bank egyik tisztviselője Fehér Margit
egy zöld táskával a hóna alatt el akart
távozni. A nyomozó közegek lefoglalták a
táskát, amelyben 150 ezer lei készpénzt és
60 ezer lei értékű idegen valutát találtak a
mit lefoglaltak. A Hermes bank tulajdono-
sa Grósz Ignác védekezésül azt adta elő,
hogy az egyik helybeli bank főtisztviselője
volt és amikor felmondtak neki 900 ezer lei
végkielégítést kapott. A végkielégítés ösz-
szegéből idegen valutát vásárolt magának,
azonban nem üzérkedett a valutával, hanem
odahaza tartotta a lakásán és csak akkor
vitte el a bankba, ha sem ő, sem felesége
nem volt otthon.

Az idegen valutákon kívül csekkeket és
devizaátutalásokra vonatkozó feljegyzéseket
is találtak a bankban. Mindezek alapján el-
járás indult Grósz Ignác, Grósz Ignácné,
továbbá a Hermes bank két tisztviselője,
Darvasi Lajos és Fehér Margit, valamint a
bank két üzletfele ellen.

A törvényszék a valutakihágás vádjá
alól felmentette a vádlottakat, a devizaki-
hágás miatt azonban Grósz Ignácot 3000

lei fő és 1000 lei mellékbüntetésre, a többi
vádlottakat pedig fejenként ezer-ezer lei
pénzbüntetésre ítélte.

A tábla tegnap tárgyalta az ügyet és
súlyosította a törvényszék ítéletét. A de-
vizakihágáson kívül valutakihágásban is
megállapították a vádlottak bűnösségét és
ezért Grósz Ignác büntetését 115 ezer leire
emelték fel, a többi vádlottakét pedig 1200
leire. Egyben elrendelte a tábla a 600 ezer
lei értékű idegen valutána az állam javára
történő lefoglalását.

Az ítélet ellen az összes vádlottak sem
miségi panaszt jelentettek be a Semmitő-
székhez.

Agyonütölte a lezuhanó fa

A Vadul lui Carol II köz-
sége halálos szerencsétlenségről tett jelen-
tést az ügyészségnek. A jelentés szerint
Lup Gheorghe 34 éves munkás több társá-
val fát vágott az erdőben. Egy lezuhanó fa
tönk ráesett és halálát okozta. Az ügyész-
ség megadta a temetési engedélyt.

— Karikagyűrűt lopott. Czariu köz-
ségből bekísérték a csendőrök Makóczi Er-
zsi nevű leányt, aki egyik szomszédasszonyá-
tól karikagyűrűt lopott. A leányt kihallga-
tása után feltételeken szabadlábra helyez-
ték.

SZÍNHÁZ

Heti műsor:

Csütörtökön délután 5 órakor: Egy asszony
hazudik. Olesó helyárrakkal.

Csütörtökön este 9 órakor premier: Vallo-
más. Meller Rózsi világsikerű ujdonsága. A
budapesti Belvárosi Színház nagysikerű ujdonsá-
ga. Rendes helyárrakkal.

Péntek délután 5 órakor: Érettségi. Olesó
helyárrakkal.

Péntek este 9 órakor: Nászút Bécsbe. Mór
sékelt helyárrakkal.

Csütörtöki előadások: Csütörtökön délután
6 órakor Fodor László nagysikerű bűnügyi szí-
műve, Egy asszony hazudik van a színház mű-
során, este 9 órakor Meller Rózsi színműve, a
Vallomás kerül színre rendes helyárrakkal. Mind
két darab főszerepeit a prózai együttes legkiv-
álóbbjai játsszák.

Pénteken délután 5 órakor Fodor László
nagysikerű vígjátéka, az Érettségi kerül színre,
Olesó helyárrakkal.

Nászút Bécsbe. E nagysikerű operett ujdonsá-
gának lesz pénteken este 9 órakor első méré-
selt helyáru előadása az operett együttes leg-
kiválóbbjaival.

Mozgósínházak műsora

Tivoli: este 9 órakor: Ordonáncz.

Apolló: Epizód.

Forum: 1. Számu közellenség.

Heymann: Ne felejtis.

APROHRIDETESK

Masszív hálószoza butor betéttel, klub-
fotelek, ruhaszekrény, szalonok, íróasztal,
főgönytartók eladó. Str. Miron Pompiliu
1 kapu alatt balra.

Varrógépet házi használatra megvétel-
re keresek. Címet árajánlattal a kiadó-
hivatalba. 4249

Alkalmazottak bejelentési nyomtatva-
nya kapható Pásztor papírüzletben, Piata
M. Viteazul 4.

Különbejárati szoba mellékhelyiséggel
havi 100 lejért kiadó. Mizeria szőlő alatt
Dragomir Silvia 8., Küllösné. 4245

Az Erdélyi Magyarság terjesztésére ke-
resünk az ország minden városában és közsé-
gében megbízható ügyes egyéneket. Ajánlatot
kérünk a kiadóhivatalhoz intézni.

3 szobás fürdőszobás lakás — esseleg
butorozva, — azonnalra kiadó. Str. Den-
susienu 19. 4032

Makulatura újságpapír kapható nagy-
ban és kicsinyben Pásztor Ede papíruhá-
zában, Oradea, Piata Mihai Viteazul 4.

Legújabb Magyar Szakácskönyv, meg-
jelent, tartalmaz nagyon sok kiváló receptet.
Ára 15 lei a Vészi hírlapirodában Marghi-
tán a pénz és portókötség bekielítésére
szájlítunk. 4242

Eladó 2 nagyobb festékes hordó. Cím
a kiadóhivatalban.

Megbízható könyv és lap írókat
Marghitai járásban azonnali belépésre, na-
gas fizetéssel keresünk. Jelentkezni lehet
a Vészi hírlapirodában Marghitán. 4243

Eladó komplett háló ebédlő és szalon.
Str. Densusienu 19. Zelkovijs. 4240

Maradék raktáramat nagy tétel ösz-
szövet, téli áru és öltöny hozzávalókkal bő-
vittem ki, hihetetlen olcsó árakkal. Fa-
vel-u. 27. 3161

Ujságárusításra fiukat és munkanélkü-
lieket felvesszünk. Jelentkezni a kiadóhiva-
talban, Piata Mihai Viteazul 4. szám.

Eladó Singer varrógép olcsón Str. Va-
sile Lucaciu 13. Pappnál. 4250

PASZTOR-NYOMDA, ORADEA
Telefon: 380.

6 oldal. "ERDELYI MAGYARSÁG"
1936 január 31.